

Interculturele communicatie – anders kijken kun je leren

Webinar
Hanan Nhass
28 mei 2024

LOWAN
ONDERSTEUNING ONDERWIJS NIEUWKOMERS

INTRODUCTIE HANAN NHASS

- Onderzoeker sociale vraagstukken
- Adviseur Diversiteit & Inclusie (hoger onderwijs)
- Religiewetenschapper
- Journalist

Thema's

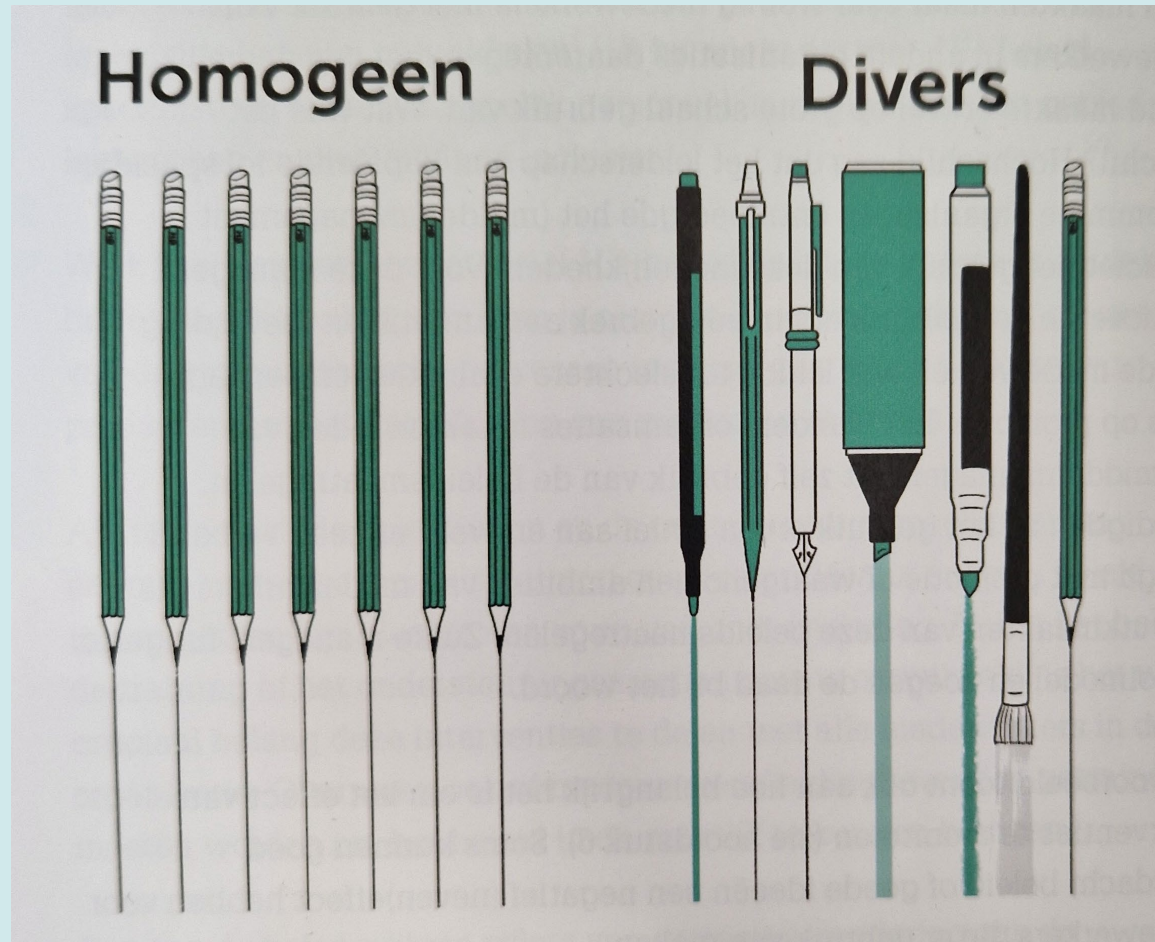
- Diversiteit Inclusie Gelijkwaardigheid
- Sociale en psychologische veiligheid
- Interculturele communicatie

Diversiteit onder leerlingen

- Leeftijd en levensfase
- Sociaal-economische positie van ouders
- Gender
- Etnisch-culturele achtergrond
- Religieuze achtergrond
- Fysieke beperking
- Neurodiversiteit

Diversiteit in de klas – Mo Hofstede in Van Woorden naar Daden, 2023

Erasmus Universiteit Rotterdam

Basisbegrippen

- Diversiteit

Kenmerken, zichtbaar en onzichtbaar die ons insluiten of juist uitsluiten.

Basisbegrippen

- Inclusie

Een concept om de verscheidenheid aan identiteiten, achtergronden, perspectieven, ervaringen en belevingen te benutten en te erkennen.

Of simpel gezegd:

Als verschillen tussen mensen er mogen zijn en worden gerespecteerd.

Inclusie zegt dus iets over hoe we met diversiteit omgaan.

Sociale en psychologische veiligheid zijn nodig voor inclusie.

Basisbegrippen

Psychologische veiligheid is klimaat of cultuur waarin leerlingen zich vrij en veilig voelen om:

- vragen te stellen;**
- zich durven uit te spreken;**
- het vermogen hebben om anderen aan te spreken;**
- fouten te maken, te delen en ervan te leren;**
- ongevraagd nieuwe ideeën aan te dragen.**

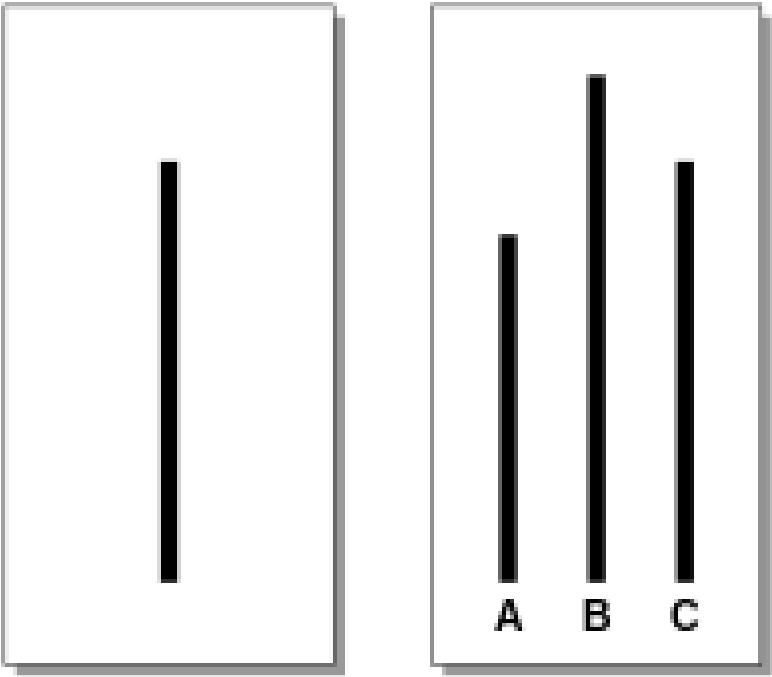
Amy Edmondson in: the Fearless Organization (2018)

Zie ook: Veldgids Psychologische Veiligheid, Van der Loo en Beks (2021)

Sociale psychologie (Asch-experiment)

>> Kiest een leerling het correcte antwoord of gaat hij/zij mee met de groep?

Groepsdruk

SOCIALE NORMEN

- Leerlingen zijn sociale wezens
- Stemmen gedrag af op het gedrag van anderen
- Bewust of onbewust steeds aan het kijken of ons gedrag, of het gedrag van leerlingen/collega's om ons heen, voldoet aan de heersende normen en waarden.
- Normen en waarden verschillen per omgeving en zijn afhankelijk van factoren als sociaaleconomisch milieu, cultuur, religie, leeftijd, levensfase, vakgebied, etc.

Leading by example in de klas:

- sociale normen stellen**
- uitnodigen tot andere zienswijzen**
- op een gezonde manier omgaan met conflicten**

SOCIALE NORMEN

- Injunctieve normen >> normen die anderen ons opleggen, bijvoorbeeld wetten en schoolregels
- Descriptieve normen >> sociale normen, worden bepaald door de mensen om ons heen. Tijd en plaats van belang.

Basisbegrippen

Cultuur is:

- de collectieve programmering van de menselijke geest die de leden van de ene groep onderscheidt van de leden van een andere groep. Door middel van cultuur geven mensen betekenis aan de wereld om hen heen;
- een verzameling afspraken die stilzwijgend is gemaakt;
- aangeleerd door: opvoeding en socialisatie;
- écht goed zichtbaar in relatie tot andere culturen.

Hofstede, Geert. 1984, Culture`s Consequences, Sage Publications

Interculturele communicatie

- Interculturele communicatie is de samenwerking tussen personen met verschillende culturele achtergronden.
- Niet alleen het beheersen van een andere taal is van belang, maar vooral ook het begrijpen van verschillende normen, waarden en gedragscodes.

Shadid, 1998

Lage – en hoge context communicatie

<https://teamleidersacademie.nl/teamleiderschap-academie/multiculturele-samenleving-4/hoge-en-lage-context-culturen-de-verschillen/>

Lage context
<i>Communicatie:</i>
- Directe/expliciete communicatie
- Voorkeur voor schriftelijke communicatie
<i>Inhoudelijk:</i>
- Nadruk op inhoud
- Eerlijke antwoorden
- Geschreven woord is wel belangrijk
- Mondelinge afspraken zijn niet bindend
- Weinig non-verbale communicatie
<i>Monochrome tijdsbeleving</i>

Hoge context
<i>Communicatie:</i>
- Indirecte/impliciete communicatie
- Voorkeur voor mondelinge communicatie
<i>Relationeel:</i>
- Nadruk op vorm
- Sociaal wenselijke antwoorden
- Geschreven woord is niet belangrijk
- Mondelinge afspraken zijn bindend
- Veel non-verbale communicatie
<i>Polychrone tijdsbeleving</i>

Het dilemma rond tijdsbeleving

- Wie red je? Jouw moeder/vader of jouw zoon/dochter?
- Wat zegt dit over tijdsbeleving? In het Westen is er gemiddeld genomen meer een focus op de toekomst (het kind). In Zuidelijke culturen is er (vaak) meer een focus op traditie (de ouder)

Tips voor een verbindend gesprek

- Vertrek niet vanuit een veronderstelling. Vermijd een oordeel, mening of aanname. Ken je zelf! Reflecteer op je eigen denkbeelden en aannames.
- Creëer gelijkwaardigheid door ook iets over jezelf te vertellen en niet alleen vragen te stellen.
- Ga op zoek naar een onderwerp dat jullie bindt.
- Open houding – wat is nodig qua gedrag? Wat is je eerste reactie/neiging en hoe kun je die ombuigen?

Tips voor een verbindend gesprek

- Ken je leerling! Verdiep je in verschillende culturele waarden en normen >> effectieve communicatie
- Vermijd vragen waarop je het antwoord makkelijk zelf kan opzoeken.
- Durf op een respectvolle manier te botsen.
- Wees bereid om je excuses aan te bieden als dat nodig is.
- Hoe houd je elkaar scherp? Is er bijv. ruimte voor **intervisie**?
(met als doel blinde vlekken op te sporen)

Dank voor uw aandacht

MEER WETEN?

Mail of bel:

- info@nasconsult.nl
- 06 25 09 30 72

www.nasconsult.nl